

સંદર્ભ:

૧. વાણિજ્ય અને ભાષાવિવેક- પોપ્યુલર પ્રકાશન
૨. પ્રત્યાયન કૌશલ - પોપ્યુલર પ્રકાશન
૩. વાણિજ્ય પત્રવ્યવહાર- દક્ષિણ ગુજરાત પ્રા.પુસ્તક પ્રકાશન.
૪. સાહિત્યાયન- બાબુ દાવલપુરા , પાર્શ્વ પબ્લિકેશન, અમદાવાદ
૫. અરજી અને લેખન કૌશલ - પ્રસાદ બ્રહ્મભટ્ટ, પાર્શ્વ પબ્લિકેશન.

એસ.વાય.બી.એ.સેમેસ્ટર-૪

CORE COURSE - 008

ગુજરાતી પેપર - ૮ અર્વાચીન કૃતિ - પદ્ય વિભાગ ( મુખ્ય - MAJOR )

કૃતિ: 'કાવ્ય વિશેષ : રમેશ પારેખ' - સં. રાજેશ પંડ્યા

હેતુ :આ પ્રશ્નપત્રનાં અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ અર્વાચીન ગુજરાતીકવિતાનો પરિચય મેળવી શકે

એકમ-૧. રમેશ પારેખ : સર્જક વ્યક્તિત્વ

એકમ-૨. ગીત સ્વરૂપ અને લક્ષણો

એકમ -૩. 'કાવ્ય વિશેષ : રમેશ પારેખ' - સં.રાજેશ પંડ્યા

- |                                 |                             |
|---------------------------------|-----------------------------|
| ૧. ગોરમાને પાંચે આંગળીએ પૂજ્યા  | ૨. હવે આંખોનું નામ નહિ ..   |
| ૩. તારું પહેલા વરસાદ સમું આવવું | ૪. કૈક લીલુંચદાક            |
| ૫. ઓઢણીનું મહાભિનિષ્ક્રમણ       | ૬. વ્હાલ બાવરીનું ગીત       |
| ૭. ન ઉડી શકતા પંખીનું ગીત       | ૮. મારા સપનામાં આવ્યા હરિ   |
| ૯. મારા ફળિયામાં આવ્યા હરિ      | ૧૦. મારા ઓરડામાં આવ્યા હરિ  |
| ૧૧. મારા રુદિયામાં આવ્યા હરિ    | ૧૨. વરસાદ ભીંજવે            |
| ૧૩. મદારીનું પ્રણય ગીત          | ૧૪. મારા ચહેરાનું ઘરેણું    |
| ૧૫. ન મોકલાવ                    | ૧૬. કોને ખબર                |
| ૧૭. આ શહેર                      | ૧૮. મેળો                    |
| ૧૯. તમને ફૂલ દીધાનું યાદ        | ૨૦. રાણી સોનાંદેનું મરશિયું |

એકમ -૪. અભિવ્યક્તિ રીતિ અને પૂર્વાપર સંદર્ભ

સંદર્ભ: ૧. 'કાવ્ય વિશેષ : રમેશ પારેખ' - સં. રાજેશ પંડ્યા, અરુણોદય પ્રકાશન

૨. અનુભાવન - પ્રમોદકુમાર પટેલ

૩. રમેશ પારેખ - પરિચય પુસ્તિકા , ૧૧૪૪ પરિચય ટ્રસ્ટ મુંબઈ

CORE COURSE - 009

ગુજરાતી પેપર - ૯ અર્વાચીન કૃતિ : ગદ્ય (મુખ્ય - MAJOR )

કૃતિ: જ્યોતીન્દ્ર દવેની પ્રતિનિધિ હાસ્ય રચના - સં : વિનોદ ભટ્ટ

હેતુ : આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ હાસ્ય સ્વરૂપ અને કૃતિનો પરિચય પ્રાપ્ત કરે .

એકમ- ૧. જ્યોતીન્દ્ર દવે સર્જક પરિચય.

એકમ- ૨. હાસ્ય નિબંધ સ્વરૂપ પરિચય

એકમ- ૩. જ્યોતીન્દ્ર દવેની પ્રતિનિધિ હાસ્ય રચના - સં : વિનોદ ભટ્ટ ( દસ રચના ).

૧. મહાભારત : એક દૃષ્ટિ    ૨. ?    ૩. સોયદોરો    ૪. બુદ્ધિની કસોટી  
૫. છત્રી    ૬. ગાલિપ્રદાન - એક કલા    ૭. ઘડિયાળ    ૮. મારી વ્યાયામસાધના  
૯. બાટલીનું ઉદઘાટન    ૧૦. 'નથી'નું મહત્વ

એકમ- ૪. અભિવ્યક્તિરીતિ અને પૂર્વાપર સંદર્ભ

સંદર્ભ: ૧. જ્યોતીન્દ્ર દવેની પ્રતિનિધિ હાસ્ય રચના - સં : વિનોદ ભટ્ટ નવભારત પ્રકાશન

૨. હાસ્ય પરામર્શ - નરોત્તમ વાળંદ

૩. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - સાહિત્ય પરિષદ

૪. શબ્દલોકના યાત્રીઓ: ૧.- રમણલાલ જોશી , આર. આર.શેઠ , અમદાવાદ

## MAJOR COURSE- 10

ગુજરાતી પેપર - ૧૦ મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ

હેતુ: આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ મધ્યકાલીન સ્વરૂપ અને સર્જકનો પરિચય મેળવે.

એકમ: ૧. મુખ્ય સર્જકો - અખો , શામળ

એકમ :૨. મુખ્ય સર્જકો - પ્રેમાનંદ , દયારામ

એકમ -૩. સાહિત્ય સ્વરૂપ - આખ્યાન , ગરબો -ગરબી ,પદ્યવાર્તા

એકમ- ૪. ૧, સ્વામિનારાયણ સંપ્રદાયના કવિઓ .

૨, મધ્યકાલીન ગોણ સ્ત્રી કવિઓ,

૩. ભવાઈ

સંદર્ભ: ૧. મધ્યકાલીન ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - યુનિ. ગ્રંથ નિ.બોર્ડ

૨. ગુજરાતી સાહિત્યનો ઇતિહાસ - સાહિત્ય પરિષદ

૩. ગુજરાતી સાહિત્ય : મધ્યકાલીન - અનંતરાય રાવળ

૪. નરસિંહ મહેતા એક અધ્યયન - કે. કા. શાસ્ત્રી

## MINOR COURSE - 003

ગુજરાતી પેપર - અર્વાચીન કૃતિ : ગદ્ય ( ગૌણ- MINOR )

કૃતિ: પૃથિવી વલ્લભ - કનૈયાલાલ મુનશી

હેતુ : આ પ્રશ્નપત્રના અભ્યાસથી વિદ્યાર્થીઓ હાસ્ય સ્વરૂપ અને કૃતિનો પરિચય પ્રાપ્ત કરે .

એકમ- ૧. કનૈયાલાલ મુનશી સર્જક પરિચય.

એકમ- ૨. નવલકથા સ્વરૂપ પરિચય

એકમ- ૩. પૃથિવી વલ્લભ - કનૈયાલાલ મુનશી.

એકમ- ૪. અભિવ્યક્તિરીતિ અને પૂર્વાપર સંદર્ભ

સંદર્ભ: ૧. પૃથિવી વલ્લભ - કનૈયાલાલ મુનશી , ગૂર્જર પ્રકાશન

૨. નવલકથા - શિરીષ પંચાલ

૩. ગુજરાતી નવલકથા - રઘુવીર ચૌધરી , રાધેશ્યામ શર્મા

૪. અસ્મિતાનો ઉદગાતા - સં. જગદીશ ગૂર્જર

એસ વાય બી એ સેમેસ્ટર ૦૪

ગુજરાતી પેપર - ૦૮ અર્વાચીન કૃતિ : કાવ્ય વિશેષ : રમેશ પારેખ

પૂર્વાપર સંદર્ભ

૧. લોલ, ઊભી આંગણે નાગરવેલ કે પાંદડા તૂટ્યા કરે રે લોલ  
ઓરડે વાની મારી કોયલ આવે ને કાંઈ ઊડ્યા કરે રે લોલ.
૨. આંખો તો મોગરાની ડાળીનું નામ  
એને શમણું જોયાનું ફૂલ ઝૂલે
૩. લીંબોળી વાવીને છાંયડા ઉછેરું પણ ચોમાસુ કેમ કરી વાવવું ?
૪. સુક્કો દુકાળ તારા દેશમાં છતાં ય  
અરે, સૂક્કો દુકાળ મારા દેશમાં છતાં ય
૫. ખીંટીએ ઓઢણીને પૂછ્યું કે : ક્યાં હાલ્યા ?  
ઓઢણી એ કીધું કે : ઉડવા
૬. મને પૂછો કે ઘર મારું કેવડું  
મારા વાલમજી બાથ ભરે એવડું
૭. જાવુ કહ્યે કેમ જઈશું અને આવશું કેવી રીત, કહેશો કે - આવ.
૮. મારા સપનામાં આવ્યા હરિ  
મને બોલાવી, ઝુલાવી, વહાલી કરી.
૯. મારા ફળિયામાં આવ્યા હરિ  
મને અણથક આંખોથી દેખતી કરી.
૧૦. મારા ઓરડામાં આવ્યા હરિ  
મને આંખોથી ચાખીને એઠી કરી.
૧૧. મારા ટુદિયામાં આવ્યા હરિ  
મારી સુરતામાં ફૂણી ફૂણી પીંછી ફરી
૧૨. અહીં આપણે બે અને વરસાદ ભીંજવે  
મને ભીંજવે તું તને વરસાદ ભીંજવે
૧૩. આવ, સખી આવ, એને છંછેડી નાખ, તારી મહુવરમાં મૂંઝાતો રાગ છે.
૧૪. કોઈ નથી કરતું પડપૂછ, મને ખમ્મા..  
મારા ચહેરાનું ઘરેણું મારી મૂછ, મને ખમ્મા..

૧૫. થોડોક ભૂતકાળ મેં આપ્યો હશે કબુલ  
તું એને ધાર કાઢીને પાછો ન મોકલાવ.
૧૬. પાંદડું કેવી રીતે પીળું થયું કોને ખબર ?  
એટલે કે આડમાંથી શું ગયું કોને ખબર ?
૧૭. આ સંકેતો, આ અફવાઓ, આ સંદર્ભો, આ ઘટનાઓ  
આખેઆખો નકશો ક્યારે બદલાવી દે, કહેવાય નહીં
૧૮. કોઈ લા.ઠા., ચિનુ, આદિલજી બુલેટિન જેવું બોલે છે :  
અહીંયા સૌ માણસ હોવાનો આઘાત લઈને આવ્યા છે.
૧૯. અમારી બરછટ બરછટ હથેળીઓને તમે ટેરવાં ભરી કેટલી વાર પીધાનું યાદ
૨૦. તમને  
મારા લોહીમાં લીલું રમતા અમણ નાગ,  
વળાવું તમને...

એસ વાય બી એ સેમેસ્ટર ૦૪

ગુજરાતી પેપર - ૦૯

અર્વાચીન કૃતિ : જ્યોતીન્દ્ર દવેની પ્રતિનિધિ હાસ્ય-રચનાઓ  
પૂર્વાપર સંદર્ભ

૧. 'નહીં, નહીં એનું નામ તો મત્સ્યગંધા - માછલી જેવી ગંધાતી.'
૨. 'મહાભારત કોઈ માણસનું નામ નથી એ તો ફક્ત નાટકનું નામ છે.'
૩. 'સર્વ વિરામચિન્હોમાં ભયંકરમાં ભયંકર પ્રશ્ન ચિન્હ છે.'
૪. 'પણ માણસ સત્ય સમજવા જ ન માંગે તેનો ઉપાય શો ?'
૫. 'તારે શરીરે તે કાતર છે કે શું ?'
૬. 'તું નહીં તો તારી બહેન બીજી.'
૭. 'વારું, જોજો હો ગુરુવારે જવાબ આપવો પડશે..!'
૮. 'હું કોણ ?' હું કોણ ?'

૯. 'ખરેખર આટલી ઉંમરે ઘરભંગ થયા એ બહુ ખેદકારક છે.'
૧૦. 'આખી દુનિયાને સુધારવા કરતા પોતાની જાતને સુધારવી એ જ સુખી થવાનો માર્ગ છે.'
૧૧. 'જ્ઞાનની પેઠે ગાળ પણ વાપરવાથી વધે છે.'
૧૨. 'ખરેખરા અર્થમાં એ કલા છે.'
૧૩. 'ચંત્રવાદે માણસોને ચંત્ર જેવા બનાવી દીધા છે.'
૧૪. 'અને એક રીતે આપણે સૌ પણ ઘડિયાળો જેવા જ છીએ ને ?'
૧૫. 'પણ તારું શરીર તો જો. આ શરીરે તું કુસ્તી કરી શકશે ?'
૧૬. 'એક શરતે જવા દઉં તમે કબૂલ કરો કે હું હાર્યો.'
૧૭. 'જેને પ્રભુએ ભેગા કર્યા છે તેને છૂટા પાડવાની હિંમત રખે કોઈ કરે'
૧૮. 'શીશી ઊઘાડવાનું કાર્ય એવરેસ્ટ ચડવા કરતા ઓછા મહત્વનું નથી'
૧૯. 'એમ ત્યારે "નથી" ઉપર લખો'
૨૦. "કાં તો તું નથી કે હું નથી"